

MONITOR POLSKI

DZIENNIK URZĘDOWY RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ.

WYCHODZI CODZIENNIE Z WYJĄTKIEM NIEDZIEL I ŚWIAT.

Redakcja, Administracja i Ekspedycja: ul. Miodowa Nr 22. Telefon Redakcji 11-44-05. Telefon Administracji 11-80-13. Telefon Ekspedycji 11-80-19. Ogłoszenia: ul. Królewska 5. Kasa czynna od godz. 8 i pół do 1 po pld., w soboty do g. 12 w pld. Konto czekowe w P. K. O. — 730.

Oddziały „Monitora Polskiego”:

BYDGOSZCZ, Gdańska 22, tel. 15-74; GDANSK, Neugarten 27, tel. 240-79; GDYNIA, Skwer Kościuszki 16, tel. 17-20; KATOWICE, Al. 3 Maja 34, tel. 305-65 i 310-91; KRAKOW, Rynek Główny 6, tel. 104-99 i 105-00; LWOW, Akademicka 11, tel. 200-20, 200-45; LODZ, Piotrkowska 121, tel. 101-11 i 115-24; POZNAŃ, Fredry 8, tel. 28-57, 28-58; TORUŃ, Pl. Bankowy 2, tel. 12-63; WILNO, Mickiewicza 15 m. 5, tel. 6-74, 17-85 i 18-75.

TREŚĆ DZIAŁU URZĘDOWEGO:

Zarządzenia Władz Naczelnych:

Poz. 243. Zarządzenie o nadaniu Złotego Krzyża Zasługi.

Poz. 244. Zarządzenie o nadaniu Złotego Krzyża Zasługi.

Poz. 245. Zarządzenie o nadaniu Złotego Krzyża Zasługi.

Poz. 246. Uchwała Rady Ministrów z dnia 29 kwietnia 1939 r. o zatwierdzeniu statutu organizacyjnego Głównego Urzędu Statystycznego.

Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 13 kwietnia 1939 r. wydane w porozumieniu z Ministrami: Spraw Zagranicznych, Spraw Wojskowych, Skarbu oraz Opieki Społecznej w sprawie określenia norm oraz terminów wypłaty zasiłków dla rodzin osób, odbywających czynną służbę wojskową. (Dz. U. R. P. z dnia 18 kwietnia 1939 r., Nr 35, poz. 226).

Sprostowanie.

WYSZEDŁ Z DRUKU NR 42 DZIENNIKA USTAW RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ Z DNIA 8 MAJA 1939 R., ZAWIERAJĄCY TREŚĆ NASTĘPUJĄCĄ:

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA:

Poz. 278 — Skarbu z dnia 5 maja 1939 r. wydane w porozumieniu z Ministrami Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa i Reform Rolnych w sprawie zmiany taryfy celnej wywozowej.

OSWIADCZENIE RZĄDOWE:

Poz. 279 — z dnia 18 kwietnia 1939 r. w sprawie stosowania w Osadach Cieśninowych postanowień międzynarodowej konwencji z dnia 5 lipca 1930 r. o liniach ładunkowych.

DZIAŁ URZĘDOWY.

Zarządzenia Władz Naczelnych.

ZARZĄDZENIE

Na zasadzie art. 5 ustawy z dnia 23 marca 1923 r. (Dz. U. R. P. Nr 62, poz. 458) nadaje

ZŁOTY KRZYŻ ZASŁUGI

po raz pierwszy

za zasługi na polu pracy społecznej: **Andrzejowi Krzeptowskiemu** w Zakopanem, — ś. p. **Rozalii Kurkowej**, ur. 24.III. 1868 r., — księdzu **Michałowi Słaboś-Słaboszewskiemu** we Lwowie;

za zasługi na polu pracy zawodowej: księdzu **Władysławowi Kurpis - Garbowskiemu**, proboszczowi w Sołach powiatu oszmiańskiego, — inż. **Piotrowi Tereszczenko** w Chorzowie, — **Antoniemu Wzorczykowskiemu** w Warszawie;

ZŁOTY KRZYŻ ZASŁUGI

po raz drugi:

za zasługi na polu pracy zawodowej: księdzu **Bolesławowi Sulkowi**, dyrektorowi Zakładu Głuchoniemych Samorządu Wojewódzkiego w Poznaniu.

Warszawa, dnia 28 kwietnia 1939 r.

Prezydent Rzeczypospolitej:

(—) **I. Mościcki.**

Prezes Rady Ministrów:

(—) **Sławoj Składkowski.**

244.

ZARZĄDZENIE

Na zasadzie art. 5 ustawy z dnia 23 marca 1923 r. (Dz. U. R. P. Nr 62, poz. 458) nadaje

ZŁOTY KRZYŻ ZASŁUGI

po raz pierwszy

za zasługi na polu pracy zawodowej: **Jerzemu Leonowi Aleksandrowi Fabre** w Warszawie.

Warszawa, dnia 28 kwietnia 1939 r.

Prezydent Rzeczypospolitej:

(—) **I. Mościcki.**

Prezes Rady Ministrów:

(—) **Sławoj Składkowski.**

245.

ZARZĄDZENIE

Na zasadzie art. 5 ustawy z dnia 23 marca 1923 r. (Dz. U. R. P. Nr 62, poz. 458) nadaje

ZŁOTY KRZYŻ ZASŁUGI

po raz pierwszy

za zasługi na polu pracy zawodowej:

ś. p. **dr Janowi Marianowi Oremusowi**, ur. 9 września 1908 r., — ś. p. **Jerzemu Oszackiemu**, ur. 26 lipca 1912 i ś. p. **dr Zbigniewowi Ścisłowskiemu**, ur. 21 sierpnia 1914.

Warszawa, dnia 28 kwietnia 1939 r.

Prezydent Rzeczypospolitej:

(—) **I. Mościcki.**

Prezes Rady Ministrów:

(—) **Sławoj Składkowski.**

246.

UCHWAŁA RADY MINISTRÓW

z dnia 29 kwietnia 1939 r.

o zatwierdzeniu statutu organizacyjnego

Głównego Urzędu Statystycznego.

§ 1.

Zatwierdza się załączony do uchwały niniejszej statut organizacyjny Głównego Urzędu Statystycznego.

§ 2.

Wykonanie uchwały niniejszej porucza się Ministrowi Spraw Wewnętrznych.

§ 3.

(1) Zatwierdzony uchwałą niniejszą statut wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

(2) Z tym dniem traci moc obowiązującą statut organizacyjny Głównego Urzędu Statystycznego, zatwierdzony uchwałą Rady Ministrów z dnia 19 listopada 1930 r. w sprawie statutu organizacyjnego Głównego Urzędu Statystycznego (Monitor Polski Nr 277, poz. 377).

Prezes Rady Ministrów i Minister Spraw Wewnętrznych:

(—) **Sławoj Składkowski.**

Załącznik do uchwały Rady Ministrów z dnia 29 kwietnia 1939 r. (Mon. Pol. Nr 105, poz. 246).

Statut Organizacyjny

Głównego Urzędu Statystycznego.

§ 1. Główny Urząd Statystyczny dzieli się na dziewięć wydziałów:

- I. Ogólny,
- II. Wydawnictw, Pomocy Naukowych i Statystyki Ludności,
- III. Statystyki Rolniczej,
- IV. Statystyki Przemysłu, Handlu Wewnętrznego i Kredytu,
- V. Statystyki Handlu Zagranicznego i Komunikacji,
- VI. Statystyki Społecznej,
- VII. Statystyki Administracji Publicznej i Finansów Publicznych,
- VIII. Powszechnych Spisów,
- IX. Maszyn Statystycznych.

§ 2. Wydział I — Ogólny — prowadzi sprawy wspólne dla całego urzędu; w szczególności załatwia sprawy osobowe, budżetowe, kasowe, gospodarcze i obsługę kancelaryjną oraz sprawy administracji wydawnictw. W skład tego wydziału również wchodzi: drukarnia i ekspedycja druków oraz składnica akt.

§ 3. Wydział II — Wydawnictw, Pomocy Naukowych i Statystyki Ludności — prowadzi sprawy redakcji i druku wydawnictw, prace kartograficzne, bibliotekę, ewidencję liczby ludności i podziału administracyjnego Państwa, statystykę urodzeń, zgonów i małżeństw, statystykę migracji oraz udziela informacji statystycznych.

§ 4. Wydział III — Statystyki Rolniczej — prowadzi statystykę gospodarstw rolnych, użytkowania gruntów, inwentarza żywego i martwego, produkcji roślinnej i zwierzęcej.

§ 5. Wydział IV — Statystyki Przemysłu, Handlu Wewnętrznego i Kredytu — prowadzi statystykę przedsiębiorstw przemysłowych i handlowych, zrzeszeń gospodarczych, produkcji przemy-

słowej, handlu wewnętrznego oraz pieniądza i kredytu.

§ 6. Wydział V — Statystyki Handlu Zagranicznego i Komunikacji — prowadzi statystykę handlu zagranicznego, celną i komunikacji.

§ 7. Wydział VI — Statystyki Społecznej — prowadzi statystykę zatrudnienia w przemyśle, umów zbiorowych, zatargów pracy, płac i zarobków, cen, budżetów domowych, warunków mieszkaniowych i ruchu budowlanego, ubezpieczeń społecznych i opieki społecznej. Ponadto wydział ten prowadzi badania dochodu społecznego.

§ 8. Wydział VII — Statystyki Administracji Publicznej i Finansów Publicznych — prowadzi statystykę finansów Skarbu Państwa, samorządu i innych związków prawnopublicznych, wymiaru podatków bezpośrednich, prac samorządu terytorialnego, wyznań religijnych, oświaty, wyborów do Sejmu, Senatu i organów związków prawnopublicznych, czynności administracyjnych urzędów publicznych i organizacji prawa publicznego. Wydział ten również prowadzi sprawy organizacji i koordynacji dochodzeń statystycznych prowadzonych poza urzędem.

§ 9. Wydział VIII — Powszechnych Spisów — przygotowuje, przeprowadza i opracowuje spisy powszechnie.

§ 10. Wydział IX — Maszyn Statystycznych — wykonyuje maszynowe opracowania danych statystycznych. W skład tego wydziału wchodzi: maszyny statystyczne, warsztaty mechaniczne dla remontu i konserwacji maszyn statystycznych i rachunkowych oraz druk kart statystycznych.

ROZPORZĄDZENIE

MINISTRA SPRAW WEWNĘTRZNYCH

z dnia 13 kwietnia 1939 r.

wydane w porozumieniu z Ministrami: Spraw Zagranicznych, Spraw Wojskowych, Skarbu oraz Opieki Społecznej w sprawie określenia norm oraz terminów wypłaty zasiłków dla rodzin osób, odbywających czynną służbę wojskową.

Na podstawie art. 15 ust. (2) ustawy z dnia 30 marca 1939 r. o zasiłkach dla rodzin osób, odbywających czynną służbę wojskową (Dz. U. R. P. Nr 29, poz. 196), zarządzam co następuje:

§ 1.

Dzienna norma zasiłku, przysługującego rodzinie żołnierza w myśl art. 1 ustawy z dnia 30 marca 1939 r. o zasiłkach dla rodzin osób, odbywających czynną służbę wojskową (Dz. U. R. P. Nr 29, poz. 196) wynosi:

Jeżeli do zasiłku uprawniona jest	W miejscowościach wiejskich, osadach i miastach do 5.000 mieszkańców (kat. I)	W osadach i miastach od 5.000 do 25.000 mieszkańców (kat. II)	W miejscowościach powyżej 25.000 mieszkańców (kat. III)
a) tylko jedna osoba . . .	60 gr	70 gr	90 gr
b) dwie osoby . . .	70 gr	85 gr	110 gr
c) trzy lub więcej osób . . .	80 gr	100 gr	130 gr

Rodzinom zamieszkałym na terenie W. M. Gdańska:

	W miejscowościach do 5.000 mieszkańców (kat. I)	W osadach i miastach powyżej 5.000 mieszkańców (kat. II)	
a) tylko jedna osoba . . .	90 fen.	1 gulden 20 fen.	—
b) dwie osoby . . .	1 gulden 15 fen.	1 gulden 60 fen.	—
c) trzy lub więcej osób . . .	1 gulden 45 fen.	2 guldenty	—

Uprawnieni do zasiłków w miejscowościach, położonych w górnośląskiej części województwa śląskiego, w powiatach: frysztańskim, będzińskim, drohobyckim, chrzanowskim oraz w m. Gdyni, otrzymują zasiłki według kategorii II przy ilości mieszkańców do 5.000 i według kategorii III przy ilości mieszkańców powyżej 5.000.

§ 2.

Zasilek wypłaca się z dołu, po jego przyznaniu, w terminach zasadniczo dwutygodniowych.

§ 3.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Spraw Wewnętrznych:
(—) *Stawoj Składkowski.*

(Przedruk z Dz. U. R. P. z dnia 18 kwietnia 1939 r., Nr 35, poz. 226).

—oOo—

SPROSTOWANIE.

W zarządzeniu Prezesa Rady Ministrów z dnia 9 stycznia 1939 r. (Monitor Polski Nr 8, poz. 8) skreśla się na stronie 1, kolumnie 2, w wierszu 44 od dołu wyrazy: „*Andrzejowi Krzeptowskiemu w Zakopanem*”.

DZIAŁ NIEURZĘDOWY.

—oOo—

Z Kancelarii P. Prezydenta Rzeczypospolitej.

P. Prezydent R. P. prof. Ignacy Mościcki otrzymał w dniu święta narodowego 3 maja następujące depešy gratulacyjne:

- od króla Belgów *Leopolda III-go*,
- od króla Bułgarii *Borysa III-go*,
- od króla Egiptu *Farouka I-go*,
- od króla Italii i cesarza Etiopii *Wiktora Emanuela III-go*,
- od cesarza Iranu *Reza Chan Pahlawi*,
- od króla Rumunii *Karola II-go*,
- od regenta Iraku *Abdul Illach*,
- od regenta Węgier *Mikołaja Horthy de Nagybanya*,
- od prezydenta Argentyny *Roberto M. Ortiz*,
- od prezydenta Brazylii *Getulio Vargas*,
- od prezydenta Republiki Dominikańskiej *Jacintom. B. Peynodo*,
- od prezydenta Estonii *Konstantyna Paetsa*,
- od prezydenta Finlandii *Kyoski Kallio*,
- od prezydenta Kuby *Frederico Lavedo Bru*,
- od prezydenta Meksyku *Lazaro Cardenas*,
- od niemieckiego Kanclerza Rzeszy *Adolfa Hitlera*,
- od prezydenta Salvadoru *Maksymiliano Hernandez Martinez*,
- od prezydenta Turcji *Ismeth Inonu*,
- od prezydenta rządu słowackiego księdza *Tiso*.

Pan Prezydent Rzeczypospolitej otrzymuje w dalszym ciągu wiele listów i depeš od Polonii z za granicy z wyrazami czci i hołdu oraz zapewnieniami o swej gotowości do wszelkich poświęceń dla dobra Polski.

Jednocześnie na ręce Pana Prezydenta Rzeczypospolitej nadsyłane są w dalszym ciągu liczne ofiary na Fundusz Obrony Narodowej. Polacy zamieszkali w Kanadzie w Fort William, Port Arthur i okolicy w prowincji Ontario uchwalili następującą rezolucję:

„My, obywatele tutejsi, pochodzenia polskiego i Polacy, tymczasowo zamieszkali na ziemi kanadyjskiej w Fort William, Port Arthur i okolicy, prowincji Ontario w Kanadzie, zebrani na wiecu polskim odbytym w sali Bratniej Pomocy im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Fort William — wyrażamy naszą lojalność dla Ojczyzny i oświadczamy, że staniemy jedną siłą w obronie Polski od wrogów zaborczych tak moralnie, materialnie, jak również i fizycznie.

Przesyłamy pełne uznanie Panu Prezydentowi Rzeczypospolitej prof. Ign. Mościckiemu, P. Marszałkowi E. Śmigłemu-Rydzowi oraz Rządowi polskiemu za tak dobre prowadzenie polityki zagranicznej”.

Członkowie Klubu Kazimierza Pułaskiego w sekcji Melrose w stanie New Jersey (USA), przesyłając przekaz pocztowy na 150 dolarów na Fundusz Obrony Narodowej, piszą m. in.: „Wszyscy członkowie Klubu Kazimierza Pułaskiego przesyłają wielce Szanownemu Panu Prezydentowi jako też wszystkim naszym braciom i siostram w Polsce jaknajserdeczniejsze życzenia pomyślności i wytrwałości. Niech ta skromna suma służy jako znak sympatii i łączności duchowej między naszą Polską ukochaną, jej synami tu, na ziemi amerykańskiej”.

Piotr S. Prażmowski, wydawca-redaktor „Głosu Narodu” w Jersey City, pisze: „Przyłączając się do akcji całego narodu, pismo moje „Głos Narodu” w specjalnej odezwie do wychodźstwa zapoczątkowało dziś zbiórke na fundusz obrony granic kraju, dając na ten cel pierwszą ofiarę 500.— zł, wysłaną równocześnie na ręce Pana Prezydenta. Wychodźstwo amerykańskie, dumne będąc z mądrego kierownictwa losami Państwa Polskiego, wyraża Tobie, Panie Prezydencie, oraz członkom Twego Rządu głęboki hołd, wdzięczność i cześć”.

Koło Polek w Bostonie nadesłało na ręce Pana Prezydenta Rzeczypospolitej 300 dolarów. Członkowie Ligi Morskiej w N. Jorku 116 dol.

Klub Polsko-amerykański obywatelski w Northampton Mass nadesłał 50 dolarów w imieniu zarządu oraz 59 dol. 25 centów w imieniu 45 członków Klubu.

Polonia w Shenectady NY skonsolidowana w Polskiej Radzie Nadzorczej nadesłała pierwszą składkową ofiarę w sumie 3 tys. dolarów.

Polonia Chicopee przekazała 1000 dolarów amer.

Klub Polsko-demokratyczny w Garden City Park — 200 dolarów.

Komitet Obrony Narodowej w St. Catharine Ontario — 500 dol.

Kościół św. Trójcy w N. Jorku — 10.598.83 dolarów.

Zorganizowany z inicjatywy „Dziennika dla Wszystkich” w Buffalo Komitet Obrony Narodowej przesłał pierwszą zebraną sumę 1000 dol.

P. Frank Krzyżanowski z Wyandotte, Michigan (USA) przesłał 5 dolarów.

Związek Narodowy Polski w Ameryce przesłał pierwszą ofiarę składkową w sumie 10 tys. dolarów.

P. Antoni Patrzalka z Ameryki przelał sumę znajdującą się na jego książeczce P. K. O. na rachunek FON.

P. Jan Zarzecki, weteran Armii polskiej wojny światowej z Ameryki Półn., zamieszkały w Jersey City, nadesłał 25 dolarów.

American Express Comp. Of. New York za pośrednictwem Banku Handlowego przesłał telegraficznie od niewiadomego dotychczas ofiarodawcy 1000 dol. dnia 20 kwietnia rb. i dnia 21 kwietnia z przekazu Newbritain Co. 500 dol.

Za pośrednictwem Marine Midland Trust Comp. Of. New York wpłynęło do Banku Ameryk. w Polsce od nieznanego ofiarodawcy telegraficznie dn. 14 kwietnia 1000 dol., 19 kwietnia 1000 dol., 27 kwietnia 2000 dol.

—oOo—

Z General. Insp. Sił Zbrojnych.

P. Jonas Subacius-Subocz, Litwin, przesłał na ręce Pana Marszałka E. Śmigłemu-Rydzowi 100 zł na F. O. N.

Walenty Stempniak, robotnik fabryczny w Auby we Francji, przesłał na ręce Pana Marszałka E. Śmigłemu-Rydzowi 100 zł na F. O. N.

• • •

Pan Marszałek E. Śmigłemu-Rydz otrzymał następującą depešę:

„Zgromadzeni na dzisiejszym rocznym walnym zgromadzeniu, członkowie Związku Właścicieli Teatrów Świetlnych województwa poznańskiego składają Panu Marszałkowi wyrazy czci i hołdu, oraz wyrażają gotowość do ponoszenia wszelkich ofiar na rozkaz Naczelnego Wodza. Na F. O. N. wręczyliśmy panu wojewodzie poznańskiemu 10 tysięcy złotych. W subskrypcji Pożyczki Obrony Przeciwlotniczej wzięliśmy gremialny udział. Jednocześnie imieniem wszystkich kin wielkopolskich deklarujemy całkowity dochód ze wszystkich przedstawień w dn. 15 maja na F. O. N.

• • •

Pan Marszałek E. Śmigłemu-Rydz otrzymał od pani G. M. Leplat Scott, Angielki zamieszkałej w Paryżu, następujący list:

„Jako Angielka mieszkająca w Paryżu, pozwalam sobie załączyć ten skromny czek na 10 funtów, który składam na F.O.N. w dowód mego wielkiego uznania dla wspaniałego wysiłku, jaki czyni Polska w obronie swych granic. Żałuję bardzo, że środki moje nie pozwalają mi na wysłanie więcej.

Polska i Anglia zjednoczyły się w sprawie obrony wolności, która to sprawa zawsze leżała tak bardzo na sercu obu narodów. Mam absolutną wiarę, że — o ile wojna zostanie nam narzucona — zwycięstwo będzie naszym udziałem.”

• • •

Pan Marszałek E. Śmigłemu-Rydz otrzymuje w dalszym ciągu szereg listów i depeš od Związków, Stowarzyszeń, Organizacji i poszczególnych osób z wyrazami czci i hołdu oraz zapewnieniami gotowości oddania swego życia i mienia w obronie granic R, P.

Również nadchodzi wiele listów od dzieci. W listach tych przejawia się wielkie umiłowanie ojczyzny i przywiązanie do armii i jej Naczelnego Wodza. Jednocześnie na ręce Pana Marszałka nadchodzi liczne ofiary na Fundusz Obrony Narodowej.

Dzieci powszechnej szkoły w Iwańcach piszą do Pana Marszałka:

„Kochany Wodzu, może nie wiesz, że w powiecie lidzkim, w gminie rabińskiej jest szkoła powszechna w Iwańcach i do tej właśnie szkoły uczęszczają dzieci, których serca tak gorąco kochają Ojczyznę.

Gdy usłyszeliśmy, że nasza kochana armia potrzebuje pomocy, i my ostatnie swoje grosze, które zbieraliśmy przez długi czas, oddajemy na FON. Kochany Wodzu, złożyliśmy sumę 8 zł i 50 gr. Może za te pieniądze będzie choć jedna śrubka do samolotu. Niech żyje nasza armia i nasz Wódz Naczelnym Edward Śmigłemu-Rydz”.

Stefan Bolesław Kowalski, uczeń szkoły powszechnej im. Staszica w Kostopolu na Wołyniu, pisze: „Przez trzy lata zbierałem swoje skromne oszczędności i nabierałem 15 zł 90 gr. Mamusi poprosiłem, aby mi dołożyła resztę i nabyłem w K. K. O. bon na Pożyczkę Przeciwlotniczą. Chcę, by nasze państwo było potężne i zwalczyło każdego wroga”.

Kazia Szukalska, uczennica szkoły powszechnej w Utracie, gmina Łask, pisze do Pana Marszałka: „przesyłam na Twoje, Panie Marszałku, ręce 10 gr 45, które składałam przez cały rok, aby kupić upominek swojej mamusi na Święto Matki. Kiedy Rząd Rzplitej wezwał obywateli do obowiązku, serce podyktowało mi, aby pieniądze te przesłać na F. O. N. Sądzę, że większą radość sprawię mamusi, gdy w dzień święta jej wręczone pokwitowanie wpłaconych pieniędzy na stalowe ptaki, które będą nas bronić przed wrogiem, niż upominkiem, jaki jej przygotowałam.

Wierzę, że wszystkie polskie dzieci tak postąpią i dzień święta matki będzie dniem ofiary Matce-Ojczyźnie”.

—oOo—

Z Prezydium Rady Ministrów.

P. Prezes Rady Ministrów gen. F. Sławoj Składkowski przyjął w sobotę posła nadwyciecznego i ministra pełnomocnego republiki Kolumbii, p. Jaime Jaramillo Arango.

• • •

Organizacja młodzieży pracującej okręgu pomorskiego, wysłała na ręce Pana Prezesa Rady Ministrów gen. F. Sławoja Składkowskiego następującą depešę:

„Przejęci dumą i entuzjazmem dla idei morcarstwowej polityki polskiej nad Bałtykiem, której linie wytyczne nakreślone zostały w mowie Pana Ministra płk. Józefa Becka z dnia 5 maja b. r., składając na Twoje, Panie Premierze, ręce wyrazy najgłębszej czci i hołdu, zapewniamy, że gotowi jesteśmy w każdej chwili stanąć w pierwszym szeregu zdecydowanych na wszystko obrońców Włdy i Polskiego Pomorza”.

—oOo—

Z Ministerstwa Spraw Zagranicznych.

P. Minister Spraw Zagranicznych Józef Beck złożył w sobotę, dn. 6 b. m., w towarzystwie dyrektora Gabinetu Ministra Spraw Zagranicznych Michała Łubińskiego wizytę kondolencyjną rodzinie b. Ministra Spraw Zagranicznych ś. p. Maurycego Zamoyskiego.

• • •

P. Prezydent Rzeczypospolitej udzielił exequatur p. Frankowi Savery, jako konsulowi generalnemu Wielkiej Brytanii na obszar Rzeczypospolitej z siedzibą w Warszawie, oraz p. George Humphrey Middleton, jako wicekonsulowi Wielkiej Brytanii na obszar miasta Lwowa, z siedzibą we Lwowie.

Z Ministerstwa Spraw Wojskowych.

Ministerstwo Spraw Wojskowych podaje do wiadomości, że nadsyłanie do Min. Spr. Wojsk. przez podoficerów w stanie spoczynku, rezerwy, pospolitego ruszenia i pomocniczej służby wojskowej podań o przyjęcie do służby zawodowej lub kontraktowej na podstawie dekretu Prezydenta R. P. z dnia 14 kwietnia 1939 r., ogłoszonego w Dzienniku Ustaw R. P. Nr 35, jest o tyle przedwczesne, że: a) nie ukazało się jeszcze rozporządzenie wykonawcze Min. Spr. Wojsk. do tego dekretu, które ustali warunki, jakim muszą odpowiadać kandydaci do służby zawodowej i kontraktowej, b) rozkaz Ministra Spraw Wojsk. będzie każdorazowo podawał, do jakich rodzajów wojska i jakie kategorie kandydatów będą przyjęte, oraz wskaże, do jakich władz wojskowych należy składać podania.

Generał Kazimierz Sosnkowski otrzymał od Akademickiego Związku Morskiego depezę następującą: „Rada Naczelna A. Z. M. składa czcigodnemu Panu Generałowi bardzo serdeczne podziękowania za życzliwą pomoc i opiekę. Rada zawiadamia, że związek subskrybuje Pożyczkę Przeciwlotniczą na sumę zł 500, a obligacje Pożyczki przekazuje na ścigacz „Akademik”.

—oOo—

Z Ministerstwa Skarbu.

Tymczasowe zamknięcia rachunków skarbowych za miesiąc kwiecień rb., tj. pierwszy miesiąc okresu budżetowego 1939/40, wykazują dochody w kwocie 203.359 tys. zł i wydatki 202.896 tys. zł, nadwyżka dochodów nad wydatkami wynosi zatem 463 tys. zł.

W porównaniu z wynikami kwietnia 1938 r. dochody budżetowe są wyższe o 1.438 tys. zł, a wydatki o 3.460 tys. zł.

Wzrost wpływów skarbowych nastąpił w podatkach bezpośrednich i monopolach, natomiast obniżyły się wpłaty przedsiębiorstw państwowych, mianowicie wpłaty te wynosiły w kwietniu 1938 — 9.270 tys. zł, podczas gdy w kwietniu rb. wynoszą zaledwie 2.225 tys. zł, w czym wpłata Zjednoczonych Fabryk Azotowych w Mościcach i Chorzowie — 500 tys. zł.

—oOo—

Ministerstwo Skarbu podaje do wiadomości, że na podstawie art. 3 ust. (1) ustawy z dnia 14 marca 1932 r. o rejestrowym zastawie drzewnym (Dz. U. R. P. Nr 31, poz. 317) Minister Skarbu oznaczył Bank Dyskontowy Warszawski Spółka Akcyjna w Warszawie jako instytucję, na rzecz której można ustanawiać prawo rejestrowego zastawu drzewnego stosownie do przepisów wymienionej ustawy.

—oOo—

Z Ministerstwa W. R. i O. P.

P. Minister W. R. i O. P. prof. dr Wojciech Świętosławski przyjął w dniu 6 bm. rektora kolegium w Kalkucie dr Surendra Nath Dasgupta.

—oOo—

P. Minister W. R. i O. P. prof. dr Wojciech Świętosławski przyjął w dniu 6 bm. delegację Bratnich Pomocy studentów uniwersytetów w Krakowie, Lwowie, Poznaniu i Wilnie w osobach pp.: Kuleszy, Furki, Koryckiego i Brewke, która złożyła Panu Ministrowi uchwały wieców akademickich w sprawie udziału młodzieży w akcji obrony Państwa, a w szczególności zaofiarowania na ten cel miesiąca pracy.

—oOo—

Z Ministerstwa Komunikacji.

Za wybitne zasługi dla harcerstwa Naczelnictwo Związku Harcerstwa Polskiego odznaczyło najwyższą odznaką „Wdzięczności” p. Wicemin. Komunikacji inż. Aleksandra Bobkowskiego.

Pożyczka Obrony Przeciwlotniczej.

Komisarz Generalny Pożyczki Obrony Przeciwlotniczej gen. Berbecki prosi wszystkie Związki, Zrzeszenia i Organizacje na terenie całego kraju, które wydawały we własnym zakresie jakiegokolwiek plakaty, afisze, ulotki i t. p., o dostarczenie ich w 5-ciu egzemplarzach pod adresem: Warszawa, Wierzbowa 9, Komisarz Generalny Pożyczki Obrony Przeciwlotniczej, celem uzupełnienia archiwum P. O. P.

Sejm Rzeczypospolitej Polskiej.

Na sobotnim posiedzeniu Komisji Prawniczej Sejmu P. Wicepremier inż. E. Kwiatkowski, uzasadniając rządowy projekt ustawy o upoważnieniu P. Prezydenta Rzeczypospolitej do wydawania dekretów, wygłosił następujące przemówienie:

„Wysoka Komisjo!

Rząd, w imieniu którego przemawiam, zrywając z praktyką okresu kryzysu gospodarczego — prawie przez trzy lata nie zwracał się do izb ustawodawczych o specjalne upoważnienia do wydawania norm prawnych w formie dekretów Prezydenta Rzeczypospolitej.

Im bardziej międzynarodowe stosunki gospodarcze i polityczne wydawały się zbliżać do pewnej stabilizacji, im bardziej oddalaliśmy się od skutków wielkiego kryzysu ekonomicznego, tym bardziej Rząd wzmacniał zasadę właściwej kompetencji i właściwej odpowiedzialności, ustalonej w naszej Konstytucji.

Choć więc art. 55 Konstytucji przewiduje wyraźnie, że „Ustawa może upoważnić Prezydenta Rzeczypospolitej do wydawania dekretów w czasie i zakresie przez nią oznaczonym”, to jednak wniosek taki ze strony Rządu w ciągu długiego czasu nie został zgłoszony, a cała praca ustawodawcza koncentrowała się w parlamencie.

Od kilku miesięcy poczęło jednak wzrastać ogólne napięcie w stosunkach międzynarodowych i w związku z tym wylaniały się nowe trudności w pracach rządowych.

Te trudności i te warunki uświadamiały sobie liczne narody i różne państwa. Stwierdzały one coraz dobitniej, że jeżeli musi istnieć pewna proporcja w wyścigu montowania elementów obrony, to i w warunkach formalno-prawnych pracy rządów musi istnieć analogiczna zdolność decyzji i rozstrzygnięć.

Tak więc we Francji na podstawie b. szerokich i ogólnych pełnomocnictw udzielonych rządowi ogłoszono ostatnio 39 dekretów, upoważniających rząd do dokonywania nowych wydatków oraz do otwierania nowych kredytów dla wszystkich resortów związanych z organizowaniem obrony. Ponadto na podstawie tych pełnomocnictw, załatwiono szereg zagadnień finansowych, podatkowych, kredytowych, a nawet socjalnych. Belgijska izba deputowanych przyjęła w dn. 27 kwietnia projekt specjalnych pełnomocnictw dla władzy wykonawczej — analogicznie jak we Francji na okres do końca listopada br. — z tym, że głównym celem tych pełnomocnictw jest szybkie załatwienie spraw gospodarczych i finansowych, związanych z zagadnieniem obrony kraju.

Te szczególne warunki pracy i odpowiedzialności wywołują wciąż nowe decyzje nadzwyczajne — również i na normalnej drodze ustawodawczej — w krajach, których położenie geograficzne jest często bardzo korzystne, a groźba zaskoczenia minimalna. Tak np. w Finlandii wprowadzono ostatnio specjalny podatek zbrojeniowy, w norweskim stortingu wezwano rząd do podwyższenia tzw. Funduszu Neutralności, parlament szwajcarski obraduje nad przedłożeniem rządowym, przeznaczającym doraźnie znaczny kredyt na cele wzmocnienia obrony narodowej, w W. Brytanii przebudowuje się budżet w kierunku b. wydatnego — jedyne chyba w dziejach ludzkości — wzmoczenia wydatków na cele obrony narodowej itd.

W warunkach polskich, formułując rozważane dziś przedłożenie rządowe „O upoważnieniu Prezydenta Rzeczypospolitej do wydawania dekretów”, nie potrzebuję chyba obszernie uzasadniać, że — choć dotychczas Rząd stał na stanowisku unikania metody dekretowania ustaw, — obecnie projektowane pełnomocnictwa stały się ważną potrzebą i koniecznością państwową.

Nie może być bowiem zaniedbany żaden wysiłek, nie może być pominięta żadna okazja, nie może przeszkodzić żadne opóźnienie, nie może utrudnić decyzji jakakolwiek zbędna dyskusja w zakresie tych zadań, które służą do spotęgowania sił obronnych Rzeczypospolitej.

Jeżeli więc nie istnieje wątpliwość co do konieczności wyposażenia Rządu — świadomie i dobrowolnie — w szerszy zakres władzy na określony termin, to jednak jest moim obowiązkiem sformułować choćby najogólniej te zasady, które są i będą miarodajne przy praktycznym zastosowaniu tych pełnomocnictw.

Jest to przekonaniem całego społeczeństwa polskiego i Rządu Polskiego, że Państwo nasze nie wniosło do istniejącej sytuacji międzynarodowej ani jednego elementu niepokoju czy fermentu. Nie dążymy do naruszenia obcych interesów i domagamy się, by nasze prawa — już istniejące — nie były przedmiotem zaczepki. Tak jak to w sposób jasny i prosty określił wczoraj Min. Spraw Zagranicznych — pragniemy wzorować, by światem rządziły „intencje pokojowe” połączone jednak nierozdzielnie z „pokojowymi metodami postępowania”.

Konsekwencją tego stanowiska jest to, że nie odwołujemy się obecnie do art. 79 Konstytu-

cji, który daje automatycznie władzy wykonawczej najszersze uprawnienia, gdyż wierzymy w pokój i w jego wielką wartość nie tylko dla nas samych, ale i dla wielu innych narodów.

Dalszą konsekwencją tego stanowiska jest to, że Rząd nie pragnie, by normalny bieg życia politycznego i gospodarczego był w czymkolwiek ograniczony i ścieśniony, o ile to nie wpływa bezpośrednio do postulatu wzmocnienia sił obronnych państwa. Przeciwnie jednym z najważniejszych nakazów chwili jest podtrzymanie i nawet rozbudowanie na wskroś pokojowej pracy gospodarczej. Jest rzeczą naprawdę godną podkreślenia — rzeczą zaobserwowaną również przez naszych wybitnych gości zagranicznych, którzy ostatnio odwiedzili Polskę — że naród nasz — w tych czasach, w których metoda podniecenia politycznego stała się skutecznym orężem używanym przez wrogów i przeciwników — zachował tyle rozwagi, tyle zimnej krwi i cichej wytrwałości w codziennej, szarej pracy. Fakt ten — również zdaniem obcych — raz jeszcze udowodnił wielką dojrzałość polityczną naszego społeczeństwa.

Nie zamierzamy więc z tej drogi zejść. Będziemy — tak samo jak w latach ubiegłych — wznosić tempo normalnej pracy gospodarczej, będziemy budować i inwestować, będziemy walczyć o maksymalny stopień zatrudnienia, o równowagę kosztów produkcji, o powodzenie pracy gospodarczej, o zapewnienie zbytu naszej produkcji na rynku wewnętrznym i w eksporcie, wzmacniając tylko kryteria wtórne, które każą nam uwzględniać w każdym nowym wysiłku gospodarczym postulaty obrony w stopniu wielokrotnie szerszym niż dawniej.

Jeżeli w r. 1935 odwoływaliśmy się do analogicznych pełnomocnictw celem wykonania określonych zadań — niezbędnych dla przełamania bezwładności kryzysu, to obecne pełnomocnictwa miałyby być wyzyskane w tej myśli, by jak najbardziej zabezpieczyć gospodarstwo narodowe i Państwo przed możliwościami zjawisk kryzysowych.

Toteż choć zakres projektowanych pełnomocnictw jest szeroki, to jednak mogę w imieniu Rządu zapewnić Wysoką Komisję, że pełnomocnictwa te nie będą nadużywane, gdyż nie mają one zastąpić parlamentu w jego normalnych i ważkich funkcjach.

Przeciwnie, praca parlamentu toczyć się będzie normalnie i programowo, tak jakgdyby pełnomocnictwa ustawowe dla Rządu nie istniały, fakt tych pełnomocnictw nie ma wpływać na ograniczenie kontroli działalności Rządu i krytyki parlamentarnej.

Pełnomocnictwa te bowiem mają stworzyć tylko warunki szczególnej sprawności w działaniu i w pracach rządowych, mają uniemożliwić zaskoczenie nas jakimikolwiek objawami, które hamowałyby nasz rozwój i naszą ekspansję gospodarczą, które umożliwiłyby Rządowi natychmiastowe załatwienie tego wszystkiego, co w obecnych warunkach — niezależnie od normalnego strumienia życia gospodarczego — może się stać nieodpartą a nieprzewidywaną koniecznością państwową.

W chwili obecnej, pomimo istniejącego napięcia politycznego i jego naturalnych, nieodpartych a ujemnych konsekwencji, ciężących nad wszystkimi państwami i wszystkimi gospodarstwami, możemy zanotować w naszym gospodarstwie szereg faktów wcale pomyślnych. Mogę przykładowo zawiadomić W. Komisję, że od 1 marca br. do 1 maja liczba zarejestrowanych bezrobotnych zmniejszyła się o prawie 160 tysięcy osób, że budżet kwietniowy został zamknięty nadwyżką, że podatki wpływają nadspodziewanie dobrze, że ceny i koszty utrzymania są ustabilizowane, że bilans handlowy kształtuje się korzystniej niż w r. ub., że nasze instytucje finansowe wykazały ponownie niezwykłą sprawność i zdolność do kolaboracji, że stosunki finansowe z zagranicą układają się całkowicie prawidłowo, że wpływy gotówkowe Pożyczki Obrony Przeciwlotniczej — obok poważnych darów w złocie i w gotówce na F. O. N. — przewyższyły kilkakrotnie wszystko, co kiedykolwiek w ciągu 4-rech tygodni na nadzwyczajne cele państwowe wpłynęło.

Obrona tych wartości może właśnie wymagać zarządzeń nadzwyczajnych, tak, by i obecne napięcie mogło się stać nowym zarodkiem sił gospodarczych w Polsce, tak jak ongiś doraźne trudności wynikające z t. zw. wojny celnej, w rezultacie dużej pracy społeczeństwa, obróciły się na wielki pożytek naszego narodowego gospodarstwa.

W każdym razie jedno jest pewne. W obecnej sytuacji międzynarodowej nie jest wskazane, by oczekiwać na trudności i ustosunkowywać się do nich wówczas, gdy już się zjawiają. Raczej należy wyjść na spotkanie tych trudności, w takich warunkach formalno-prawnych, które gwarantować będą maksimum możliwego powodzenia.

W tej właśnie myśli proszę W. Komisję o przyjęcie przedłożenia rządowego”.